5V
K VÍŤAZSTVU

VÍZIA, VÁŠEŇ, VIERA, VZŤAHY, VYTRVALOSŤ

PETER ČUŘÍK

5 V k víťazstvu

© Peter Čuřík, 2018.

Všetky práva vyhradené.

Vydalo Slovo života international Bratislava,

Tomášikova 30, 821 01 Bratislava

Revidované vydanie doplnené o nové kapitoly.

Prvé vydanie tejto knihy vyšlo v roku 2006.

e-mail: slovozivota@slovozivota.sk

tel: 02-20929311 www.slovozivota.sk

Vyšlo v roku 2018 ako 58. publikácia.

Autor: Peter Čuřík

Jazyková redakcia: Zora Vítová, Lenka Bašnárová

Grafická úprava obálky: Štefan Talarovič

Zalomenie textu: Diana Matláková

Ak nie je pri veršoch z Biblie uvedený zdroj prekladu, citovali sme z revidovaného prekladu prof. Roháčka (Svätá Biblia, Jozef Roháček, 1969).

Ak boli použité iné preklady, označili sme ich skratkami tak, ako uvádzame v tomto prehľade.

Biblia, Slovenský ekumenický preklad, Slovenská biblická spoločnosť, Banská Bystrica, 2008 (SEP).

Biblia, Tranoscius Liptovský Mikuláš a SBS Banská Bystrica, 2000 (SEVP)

Sväté Písmo - Jeruzalemská Biblia, Botekov preklad, Dobrá kniha, 2009 (BOT)

Nádej pre každého v modernom slovenskom jazyku, Medzinárodná biblická spoločnosť, 1993, 1999 (Npk)

Ak autor cituje z anglických prekladov, sú tiež uvedené skratkami:

The Amplified Bible, Expanded edition, by Zondervan Corporation and The Lockman Foundation, 1987 (AMP)

New King James Version, Thomas Nelson Bibles, 1982 (NKJV)

Akákoľvek reprodukcia tohto diela je dovolená len s písomným súhlasom vydavateľstva Slovo života international Bratislava.

ISBN 978-80-89165-58-2

OBSAH

Predslov 11
úvod k novému vydaniu Božie sny a vnútorný kompas 12
úvod k 1. vydaniu Dobrodružstvo sa začína! 18

VÍZIA

1. kapitola Stanovenie cieľov 22
2. kapitola Ako si sa vysporiadal s minulosťou? 29
3. kapitola Máš len to, čo dokážeš vidieť 47
4. kapitola Sedem vlastností vízie 58
5. kapitola Ako nájsť Božie vedenie? 78

VÁŠEŇ

6. kapitola Ochota srdca 90
7. kapitola Vrúcne túžby 102
8. kapitola Schladená vášeň 113
9. kapitola Vášeň a stabilita 125
10. kapitola Nereálne očakávania 134

VIERA

11. kapitola Nečakaní hrdinovia viery 142
12. kapitola Štvrtá dimenzia viery 153
13. kapitola Dôležitosť správnych informácií 169
14. kapitola Slová a skutky viery 178
15. kapitola Víťazná viera 188

VZŤAHY

16. kapitola Ako budovať víťazný tím 196
17. kapitola Podľa čoho si vyberať spolupracovníkov? 209

VYTRVALOSŤ

18. kapitola Oplatí sa čakať 236
19. kapitola Boží spôsob povýšenia 243
20. kapitola Boží spôsob naplnenia potrieb 253
21. kapitola Oblasti, v ktorých potrebuješ vytrvalosť 270
22. kapitola Ovocie vytrvalosti 292

Táto kniha je vynikajúcim čítaním pre človeka, ktorý chce vo svojom duchovnom raste ísť ďalej. Niekedy je v nás túžba napredovať vo víťaznom živote, no chýbajú nám oporné body, na ktoré treba dbať a dávať pozor. V tejto knihe je ich obsiahnutých hneď päť, ktoré sú nielen dôležité; sú priam kľúčové.

Oslovilo ma, že kniha je písaná ľahko, je praktická, a zároveň hlboká. Je nepochybné, že kázne Peťa Čuříka oslovujú množstvo ľudí v tejto krajine a Božie uschopnenie podávať duchovné pravdy cítiť aj pri čítaní *5 V k víťazstvu*. V neposlednom rade som veľmi rád, že kniha pochádza od slovenského autora. Vrelo odporúčam!

Miro Tóth

líder kapely Tretí deň a pastor AC

„Ako sa stať úspešným ľahko a rýchlo“ – myslím, že podobných názvov kníh ste v poslednom období videli okolo seba dosť. Peter, autor knihy (a zároveň pastor, vynikajúci kazateľ a môj priateľ) hovorí, že to nebude ľahká cesta, ale garantom úspechu je samotný Boh. Pre každého bude úspech znamenať niečo iné, ale stojí to za to.

Táto kniha zároveň nie je „plytká“, pretože zachytáva rôzne hodnoty, ktoré vedú ku skutočnému a trvalému víťazstvu. Je úžasne motivujúca, no pritom v čitateľovi nevyvoláva tlak alebo pocit zlyhania. Verím, že bude pomocou pre všetkých, ktorí chcú ísť vo vzťahu s Bohom ďalej.

Ivan Zuštiak

riaditeľ Rádia 7 a pastor Kresťanského centra Oheň v Bratislave

Predslov

Od prvého vydania uplynulo 12 rokov, čo je dostatočne dlhá doba na rekapituláciu. Nezmenili sme učenie, sme presvedčení, že kresťania majú víťaziť, hoci niekedy to naše víťazstvo môže mať inú podobu, akú sme očakávali. Pastor Peter Čuřík stále patrí medzi tých v našom národe, ktorí prinášajú čerstvé Božie slovo, povzbudzujú a burcujú k nasledovaniu Krista.

To, čo som o tejto knihe napísal v predslove v roku 2006, stále platí: má obrovský potenciál osloviť tých, ktorí si nemyslia, že už zjedli všetku múdrosť sveta, ale stále majú vo svojom srdci túžbu po zmene. Je plná duchovných ponaučení, podobenstiev a citátov známych osobností. Na svoje si prídu aj tí, ktorí túžia ísť do „hĺbky". Pastor Peter vyučuje z Biblie, no vôbec sa pri čítaní necítite ako na nejakom biblickom kurze. Kvôli vycibrenému pisateľskému umeniu sa zdá, že tie príbehy zažívate spolu s biblickými hrdinami.

Pokiaľ ste boli doteraz požehnaní kázňami od tohto Božieho muža, musím podotknúť, že táto kniha, v porovnaní s nimi, vôbec nezaostáva, ba práve naopak – zo skrytých duchovných pokladov sa stávajú vzácne odhalené drahokamy, ktoré si môže každý vziať.

Martin Hunčár

kazateľ a autor kresťanských kníh

Božie sny a vnútorný kompas

Vieš, podľa čoho zistíš, že máš sen od Boha? Vždy ťa bude presahovať! Cesta do finálnej destinácie nebude hladká, ale ak pôjdeš podľa Božej GPS, nezablúdiš; aj preto som *5 V k víťazstvu* rozdelil do piatich častí; okrem *vízie* budeš potrebovať aj *vášeň, vieru, vzťahy a vytrvalosť*.

Námorníci majú navigáciu, ktorá im pomáha vyhnúť sa útesom, ktoré by mohli poškodiť dno lode. Do cieľa plavby nikdy nejdú priamou cestou, ale vyhýbajú sa nástrahám podmorského sveta, aby pasažierov a vzácny náklad dopravili na miesto určenia bez ujmy.

Apoštol Pavol bol pasažierom na lodi, ktorá ho mala dopraviť do Ríma, aby predstúpil pre cisára Nera; pred jej vyplávaním vyhlásil: *„Mužovia, vidím, že plavba bude spojená s trudom a s veľkou stratou…“* (Sk 27:10).

Predpovede počasia dávali jasný signál, že treba napnúť plachty. Kormidelník aj majiteľ lode boli presvedčení, že im nič nehrozí. Pavol však hovorí, *„vidím, že plavba bude spojená s veľkou stratou“.* Pavol nebol námorníkom. Nebol ani rybárom ako ostatní učeníci. Živil sa šitím stanov, bol kazateľom a momentálne bezprávnym väzňom. Kto by veril Pavlovi? Stotník

dal oveľa viac na kormidelníka lode, ktorý mal za sebou roky praxe a potrebné zručnosti. Rútili sa však do búrky, ktorú kormidelník, ani so všetkými svojimi skúsenosťami, nedokázal predvídať. Pavol mal „vnútorný kompas“, ktorý fungoval vynikajúco. Nedal iba na okolnosti či názory druhých, ale dokázal rozpoznať „malý, tichý hlas“ vo svojom duchu.

Po mnohých dňoch veľkého súženia pasažierom lode povedal: *„Mali ste ma poslúchnuť, mužovia, a nepúšťať sa z Kréty a usporiť si toto trápenie a tú stratu“* (v. 20). Už ste niekedy ignorovali to jemné „vidím“? Následky sa neprejavia hneď, ale po určitom čase príde trápenie a strata, ktorým sa pri správnej navigácii mohlo vyhnúť.

Kľukatou cestou z dna na vrchol

Aj starozmluvný Jozef sa ocitol v búrke. Dostal síce od Boha nádherné sny, ale cesta k nim bola poriadne kľukatá. Často sa zdalo, že sa Bohu úplne vymkla z rúk. Jozef sa namiesto na vrchol dostal do hlbokej cisterny, zradený najbližšími a tak ďaleko od svojich snov ako ešte nikdy predtým.

Keď sa tvoj kokpit začína točiť všetkými smermi, nespanikár. Piloti niekedy zažívajú stav, ktorý nazývajú „vertigo“: uprostred tmavej noci nad oceánom nedokážu jasne rozpoznať horizont a vtedy má ich mozog

tendenciu vyhodnotiť pozíciu lietadla nesprávne. Nakláňa sa doľava a oni sú presvedčení, že doprava. Myslia si, že prístroje na palubnej doske sa zbláznili. Inštruktori ich však učia, že v stave „vertiga“ nesmú veriť svojim pocitom, ale „budíkom“ na palubnej doske. Aj uprostred tvojej búrky ostáva pravdou to, čo hovorí Boh, nie tvoje emócie.

Bratia Jozefa nakoniec predali za pár strieborných madianským kupcom; v Egypte ho čakalo 13 rokov otroctva, ktoré vôbec nedávali zmysel. Určite mal oveľa viac otázok než odpovedí. Všetko však bolo v dokonalom Božom pláne! Boh mal s Jozefom zámery, ktoré tak veľmi presahovali jeho chápanie, že keby mu o nich povedal, neuveril by. Na svojej ceste si pamätaj toto: nikdy neurob trvalé závery na základne momentálnej situácie.

Boh si veľmi rád používa zvláštne „cestovky“, aby ťa dopravil do tvojej vysnívanej destinácie. Izmaeliti ho „bezpečne“ doviedli do Egypta, kde ho kúpil „správny otrokár“ Putifar a slávny príbeh sa mohol začať odvíjať. Nič nedávalo zmysel, ale Boh si mädlil ruky. Jeho dokonalá réžia ostávala skrytá ľudskej múdrosti aj nepriateľovým plánom. Napriek nepochopiteľným okolnostiam si Boh svojho milovaného Jozefa chránil ako oko v hlave a postavil mu veľké pódium, z ktorého nakoniec celému svetu ohlasoval Božiu vernosť a dobrotu.

Keď ti život máva zakrvavenou tunikou

Bratia si nakoniec uvedomili svoje zlyhanie. Ale čo mali urobiť? Ako sa mohli vrátiť domov bez Jozefa? A tak vymysleli zákerný plán. Vzali Jozefovu tuniku, namočili ju do krvi kozľaťa a doniesli otcovi Jákobovi s predstieraným zdesením: *„Oni vzali Jozefovu tuniku, zabili kozľa a namočili tuniku do krvi. A po poslovi dali tuniku zaniesť svojmu otcovi s odkazom: „Toto sme našli. Pozri, či to je tunika tvojho syna alebo nie!“ Keď si to obzrel, povedal: „Tunika môjho syna! Divá zver ho zožrala! Roztrhaný, roztrhaný je Jozef!“* (1M 37:31-33, EKUM).

Divadlo zahrali úspešne. Otec Jákob stratil všetku nádej a jeho sny boli rozbité na márne kúsky. *„Roztrhaný, roztrhaný je Jozef!“* Roháčkov preklad hovorí: *„Jozef je ISTOTNE roztrhaný!“* Jákob bol presvedčený, že jeho sen je *istotne* mŕtvy. Viete čo? Jozef žil a bol v absolútnom bezpečí! Koľkokrát nám život máva pred očami zakrvavenou tunikou a kričí: „Roztrhaný, roztrhaný je Jozef!“

S beznádejou potrebuješ zatočiť okamžite! Nečakaj do zajtra! Nečakaj na to, kým sa budeš lepšie cítiť! Martin Luther povedal, že nedokážeme zabrániť vrabcom, aby lietali okolo našej hlavy, ale dokážeme im zabrániť, aby si tam urobili hniezdo.

Istá pani, ktorá bola farmárkou a celý život žila mimo veľkomesta, sa nechala nahovoriť, aby po prvý raz navštívila lekára. Keď ju prezrel, pozrel súcitne na ňu a povedal: „Milá pani, je mi to ľúto, ale musím vám oznámiť, že máte Parkinsona.“ Stará pani mu odpovedala: „Doktorko, tak to určite nemám. Po prvé, vôbec neviem, čo to je a po druhé, na nejakého Parkinsona som už príliš stará!“ A naozaj, dožila sa ďalších 15 rokov bez akýchkoľvek známok Parkinsona. Nechcem tým bagatelizovať diagnózy, či lekársku prácu; len vám chcem ukázať, že netreba panikáriť pri prvej negatívnej smske. Biblia hovorí, že spravodlivý sa *„nezľakne zlej správy, jeho srdce je pevné, dúfa v Hospodina“* (Ž 112:7, EKUM).

Pestrofarebný plášť, ktorý symbolizuje Otcovu priazeň, si každý z nás čas od času namočí do krvi kozľaťa, ktorá reprezentuje vinu a odsúdenie. Nikto nemôže povedať, že v živote neurobil chyby; všetci ich robíme. Nikdy preto nesúď človeka podľa jeho chýb, ak ho už chceš súdiť, tak radšej podľa toho, ako sa ich snaží napraviť.

Ak si uprostred búrky ako Pavol, alebo sa práve nachádzaš v eskorte, ktorú by si si sám nevybral, podobne ako Jozef, pamätaj na to, že Boh je s tebou. Stále má svoje plány, ktoré prevyšujú tvoje pochopenie. Dôveruj mu a nauč sa používať Boží kompas.

Dovoľ mi, aby som ťa pozval na dobrodružnú cestu, ktorá si bude vyžadovať päť inštruktáží o *vízii, vášni, viere, vzťahoch a vytrvalosti*. Ak by v teba nikto neveril, môžem ťa uistiť, že je niekto, kto v teba verí. On si ťa zamiloval večnou láskou a je odhodlaný doviesť ťa až do cieľa. Jeho spoločnosť na ceste životom nikdy neoľutuješ!

Dobrodružstvo sa začína!

Začiatkom 20. storočia vyšiel v anglických novinách takýto inzerát:

„Hľadáme členov posádky na nebezpečnú expedíciu. Nízky príjem, neustála zima, mnoho mesiacov v hlbokej tme, neustále nebezpečenstvo a malá šanca návratu domov.“

Tak čo, kto z nás by sa prihlásil? Dnešné inzeráty musia mať úplne iné atribúty. Vysoké finančné ohodnotenie, možnosť kariérneho postupu, trinásty plat, sociálne istoty. Ale napodiv, na tento inzerát dostal jeho autor tisícky odpovedí od záujemcov z celého Anglicka. Inzerát, ktorý podal Sir Ernest Shackelton, obsahoval naozaj pravdivý popis práce. Sir Shackelton totiž organizoval jednu z prvých expedícií na Južný pól (r.1907). Prečo sa ale na takýto desivý inzerát prihlasovali muži z celého Anglicka? Sám Sir Shackelton to neskôr komentoval týmito slovami: „Zdá sa, že s nami chce ísť každý muž Britského kráľovstva.“ Čo ich na takejto nebezpečnej ponuke mohlo upútať? Ponúka sa iba jediná možná odpoveď: muži hľadajú dobrodružstvo.

Človek bol stvorený na podobu a obraz Boží. Boh je Tvorca. Je kreatívny. Stačí, ak si všimneš tú rozmanitosť, ktorú dal do prírody. Odhaduje sa, že v hĺbke neprístupných dažďových pralesov sú ešte tisíce druhov

rastlín, ktoré ľudské oko nevidelo a možno ani nikdy neuvidí. Nenájdeš dva listy zo stromov alebo dve snehové vločky, ktoré by boli rovnaké. Na identifikáciu osôb sa už desaťročia úspešne využíva odtlačok palca jednoducho preto, že spomedzi miliárd žijúcich a stále sa rodiacich ľudí nie sú ani len dva totožné. Najnovšie sa do praxe dostala aj identifikácia pomocou zrenice oka, pretože sa zistilo, že aj tá je u každého človeka jedinečná.

Vedci odhadujú, že vo vesmíre existujú milióny galaxií, ktoré sú ešte omnoho väčšie ako naša Mliečna dráha. Napriek tomu sa ľudia dostali len na Mesiac a poslali svoje sondy na Mars. Teleskopickými ďalekohľadmi dokážeme vidieť ešte o trochu ďalej, ale nikdy neuvidíme všetku tú nádheru a neodhalíme všetky tie tajomstvá, ktoré Boh do vesmíru vložil. Prečo je to tak? Prečo Boh takto rozmarne tvoril, modeloval a konštruoval s vedomím, že veľkú časť z toho človek aj tak nikdy neuvidí? Odpoveď je prostá. Boh je jednoducho kreatívny! Stvorenie, ktoré vidíme okolo seba, je len odzrkadlením jeho vnútra. Podobne ako umelecké diela, socha, maľba alebo hudobná skladba, vypovedajú niečo o vnútornom živote ich autora, aj príroda a vesmír hovoria o tom, aký Boh je.

Verím, že do DNA každého človeka bola vložená schopnosť tvoriť, túžba zažívať dobrodružstvo, bádať, hľadať tajomstvá a niečo vyskúmať: *„Slávou Božou je*

ukryť vec a slávou kráľov je vyskúmať vec“ (Pr 25:2). Boh kladie do každého srdca víziu a pre každého pripravil život plný dobrodružstva. Nemyslím tým, žeby to vždy musel byť život na hranici hazardu, alebo neustály balans nad priepasťou. Myslím tým plnohodnotný život, za ktorý sa nemusíš hanbiť ani pred Bohom, ani pred ľuďmi.

VÍZIA

„RADŠEJ BUDEM SNÍVAŤ VEĽKÝ SEN A NEUSPEJEM,
NEŽ BY SOM MAL BYŤ PASÍVNY A USPIEŤ.“

Norman Vincent Peale,
americký spisovateľ a kazateľ

5V
K VÍŤAZSTVU

1. kapitola

ZISTIŤ, PREČO SI NA TEJTO ZEMI A VYKROČIŤ
K NAPLNENIU SVOJEJ VÍZIE
JE TÝM NAJVÄČŠÍM DOBRODRUŽSTVOM.

Stanovenie cieľov

Veľa ľudí žije len zo dňa na deň. Majú úprimné srdcia, ale nemajú žiadnu víziu, ani ciele. Správajú sa ako ten farmár, ktorý sa učil strieľať z luku: mal veľké oplotené pozemky a šípy mu lietali kdekade. Kedykoľvek vystrelil a šíp sa mu zabodol do plota či do stromu, podišiel k nemu a okolo neho nakreslil terč. Sused ho chvíľu so záujmom pozoroval a hovorí: „Čo to robíte?" Ten pohotovo odpovedal: „Takto sa uisťujem, že vždy trafím do čierneho." Myslím, že to pripomína životy mnohých. Väčšinou sa netrafia. Žijú viac-menej na náhodu a možno to dokonca nazývajú spontánnosťou.

Ak chceš v živote zvíťaziť a byť úspešný, prvé z piatich „V", ktoré budeš potrebovať, je vízia. Vízia ako opak beznádeje. Vízia ako pracovný plán, náčrt, obraz

toho, kde by si mohol byť zajtra. Vízia ako motivačná sila, ktorá ťa bude hnať stále dopredu, prinášať vnútorné uspokojenie a meniť svet okolo teba.

Ak nemáme žiadne ciele, ako vieme, či sme ich dosiahli? Ciele nám pomáhajú napredovať. Motivujú nás. Dokonca, aj keby sme ich úplne nenaplnili, určite nám pomôžu dostať sa ďalej, ako keby sme si žiadne ciele nestanovili.

Manželka amerického prezidenta Roosevelta kedysi povedala, že keď ráno vstávaš a pol hodiny sa prevaľuješ na posteli, chýba ti vízia. Priznám sa, že ma jej prehlásenie často odsudzovalo. Dnes ho však vidím v pozitívnom svetle. Vízia a ciele ti naozaj dodávajú silu a chuť do života. Mnohokrát môžeš zažiť rána, kedy sa ti nechce vyhrabať z postele. Najradšej by si sa zababušil do teplej periny a nechal svet, aby sa točil, ako sa mu chce. Ale ak rozumieš tomu, že tvoj život za niečo stojí len vtedy, ak žiješ pre nejakú víziu, o ktorej si aspoň myslíš, že je zmysluplná, vždy v sebe nájdeš silu vstať, vysúkať si rukávy a znova sa popasovať so životom.

Kresťanská viera nás učí, že človek nemôže byť spasený bez toho, aby mal aj Božie povolanie: *„Boh nás zachránil a povolal svätým povolaním, nie podľa našich skutkov, ale podľa svojho vlastného rozhodnutia a milosti, ktorú nám dal v Ježišovi Kristovi pred vekmi“* (2Tim 1:9, SEP). Tento verš dokonca hovorí,

že Boh pre každého človeka pripravil životné poslanie ešte pred vekmi! Rozumieš veľkosti tohto vyhlásenia? Boh o nás rozmýšľal dávno pred tým, ako stvoril tento svet a povolal nás „svätým povolaním“! To znamená, že nás sem poslal s misiou, ktorá je jedinečná a presne ušitá na našu mieru. Americký spisovateľ Frederick Buechner napísal: *„Miesto, na ktoré ťa Boh povolal, je miestom, kde sa stretne tvoje najväčšie šťastie s najhlbšou potrebou sveta.“*

Poviem to ešte inak: Boh má pre každého z nás plán! Nereaguje len na krízové situácie. Boh mal celé veky na to, aby nazrel do tvojich darov, ale aj zákutí tvojej osobnosti, potom sa pozrel na potreby sveta v čase, kedy budeš žiť a pripravil ti také miesto, kde nájdeš hlboké uspokojenie a zároveň zmeníš svet k lepšiemu. Zistiť, prečo si na tejto zemi a vykročiť k naplneniu svojej vízie je tým najväčším dobrodružstvom.

Ľudská mienka

Kým nemáš víziu a vnútornú motiváciu, máš tendenciu neustále hľadať uznanie od ľudí. Ak takto žiješ, sám najlepšie vieš, aké je to frustrujúce. Poviem to veľmi otvorene: nech robíš čokoľvek, nikdy sa nezapáčiš všetkým. Keď sa pýtali známeho amerického herca a komika Billa Cosbyho na tajomstvo úspechu, odpovedal: *„Tajomstvo úspechu nepoznám, ale poznám*

tajomstvo neúspechu: stačí hľadať potvrdenie od ľudí.“ Samozrejme, ak to závisí od teba, máš žiť v pokoji so všetkými ľuďmi (Rim 12:18). Ale oveľa viac máš hľadať uznanie od Boha ako od ľudí.

Keď Ježiš prichádzal na osliatku do Jeruzalema, vítal ho nadšený zástup, ktorý oduševnene volal: *„Hossana, hossana, sláva prichádzajúcemu kráľovi!“* Hádzali mu na cestu svoje rúcha a letorasty. Keď sa nad tým zamyslíš, tie rúcha Ježišovi v jeho ceste skôr prekážali. Oslíkove kopytá sa museli do nich zamotávať. Ľudia takto nevedomky spomaľovali Ježišove plány. Ak sú naše cesty závislé od ľudskej mienky, spomalí to naplnenie našej vízie. Neskôr sa budeme dotýkať aj dôležitosti vzťahov, priateľstiev a atmosféry povzbudenia; avšak neustále hľadanie potvrdenia svojej identity či vôle Božej v názoroch druhých bude pre tvoje napredovanie príťažou.

Nestálosť ľudskej popularity jasne odhaľuje ďalší priebeh udalostí. Prešlo len niekoľko desiatok hodín a Ježiš stál pred Pilátom, ktorý sa pýtal ľudí, či má oslobodiť Ježiša, židovského kráľa, alebo Barabáša, zločinca a vraha. Zhromaždený zástup jednohlasne volal: „Ukrižuj Ježiša!“ Ten istý zástup, ktorý len nedávno kričal „hossana“, teraz kričí „ukrižuj“. A dovolím si dodať, že s rovnakou intenzitou. Pilát ich chcel dokonca od toho odhovoriť, ale ich „horlivosť“ bola silnejšia. Ako rýchlo a dramaticky dokázali zmeniť svoj názor!

Za veľmi krátky čas sa ich mienka o Ježišovi zmenila tak radikálne, že namiesto jeho vyvýšenia ho chceli zavraždiť. Niekto by mohol namietať: „Ale na to ich naviedli farizeji.“ Veď práve! Ľudská mienka je tak ľahko ovplyvniteľná. Stačí len pár slov, niekoľko poloprávd či jedovatých myšlienok.

NIELENŽE ŽIJEME PODĽA TOHO,
ČO SI O NÁS MYSLIA INÍ, ČASTO ŽIJEME PODĽA TOHO,
ČO SI MYSLÍME, ŽE SI O NÁS MYSLIA INÍ.

Niekedy sa to deje ešte sofistikovanejšie. Nielenže žijeme podľa toho, čo si o nás myslia iní, často žijeme podľa toho, *čo si myslíme, že si o nás myslia iní*. Nie, to nie je tlačová chyba. Tak som to chcel napísať. Niektorí žijú podľa toho, čo si myslia, že si o nich myslia iní. Pritom možno nič z toho nie je pravda, ale to nie je podstatné. Ak si totiž presvedčený o tom, že ťa niekto nemá rád, tak je to pre teba rovnako reálne, ako keby ťa ten človek naozaj nemal rád. Takíto ľudia sú vopred vnútorne negatívne naladení. Americká kazateľka Joyce Meyer ich nazýva „touchy people“. Sú to ľudia, ktorí sa neustále cítia dotknutí a okolo ktorých musíš chodiť po špičkách. Nikdy nevieš, ako si môžu vysvetliť tvoje dobre mienené slová alebo gestá. Keď sa na nich usmeješ, pomyslia si: „To je určite pretvárka. Vidím

iróniu v jeho očiach.“ Keď sa neusmeješ, povedia si: „Zase si ma nevšimol. To je pyšný človek.“

Raz nehostinnou krajinou putovali otec so synom na oslovi. Najprv viedli oslíka za uzdu, aby sa im príliš skoro neunavil. Ľudia nad tým pokyvovali hlavami: „Akí sú hlúpi, načo majú oslíka, keď sa na ňom nevezú?“ Otec to započul a tak sa rozhodol, že si na oslíka vysadne. Po nejakom čase stretli ďalších ľudí, ktorí si šuškali: „Tak, otec sa vezie ako kráľ a mládenca nechá plahočiť sa pustinou.“ Radšej sa rýchlo vymenili, aby sa o nich nezačali šíriť klebety. Ale to nemali robiť! Stretli totiž iných cestovateľov, ktorí sa aj tak pohoršili: „Ha, táto mladá generácia! Nemá ani len štipku úcty k starším.“ Keď to otec začul, nakoniec sa rozhodol, že si na oslíka vysadnú obaja. Určite už tušíte, čo nasledovalo. Keď ich uvideli pocestní, nemohli uveriť svojim očiam a uštipačne utrúsili: „Takto týrať chúďa zviera! Nemajú s ním ani len trochu súcitu?!“ Aké je poučenie z tohto príbehu? Nech sa budeš akokoľvek snažiť, aj tak všetkým nevyhovieš.

Rozpráva sa historka o tom, ako raz dali chameleóna na pestrofarebný podklad. Keďže jeho prirodzenosťou je meniť farby podľa svojho okolia, v snahe prispôsobiť sa všetkým odtieňom, explodoval.

Miluj ľudí a rešpektuj ich! Neboj sa prijať radu od múdrych ľudí, veď Biblia hovorí, že záchrana spočíva v množstve múdrych radcov (Pr 11:14). Ale nedovoľ,

aby tebou ľudia manipulovali. Nedovoľ im, aby určovali mieru tvojho šťastia. Oni predsa aj tak nezodpovedajú za tvoju budúcnosť! To, čo urobíš so svojím životom, je iba tvojou zodpovednosťou, no zároveň aj jedinečným privilégiom. Nájdi svoju identitu v Bohu! Boh ťa miluje a neustále sa na teba usmieva. Môžeš si pokojne narovnať ramená a smelo vykročiť do života.

2. kapitola

MOŽNO EŠTE NIE SOM TAKÝ, AKÝ BY SOM MAL BYŤ,
ALE VĎAKA BOHU, ŽE UŽ NIE SOM TAKÝ, AKÝ SOM BÝVAL.

Ako si sa vysporiadal s minulosťou?

Musíš si uvedomiť, že každodenne po sebe zanechávaš nejakú stopu. Nemôžeš životom prechádzať ako slon v porceláne. Nejde len o to, aby si svoje ciele naplnil, je rovnako dôležité, akým spôsobom sa to stane. V živote nejde len o ciele, ale aj o kvalitu cesty, ktorá k nim vedie.

Bol jeden otec, ktorý nevedel odnaučiť svojho syna hovoriť neslušné slová. Nakoniec dostal takýto nápad: „Chcem, aby si za každú nadávku alebo neúctivé správanie zatĺkol do nášho plota jeden klinec. Ak sa ti, naopak, podarí prežiť čo len deň bez toho, že nebudeš rozprávať vulgárne, môžeš jeden klinec vytiahnuť.“ Syn sa chcel polepšiť a tak sa naozaj snažil. Vôbec to nebolo

ľahké. Trvalo mu to celé mesiace, ale nakoniec to dokázal. Slávnostne zavolal otca ku plotu a ukázal mu svoje dielo: v plote nebol ani jediný klinec. Otec zamyslene pozeral na plot, potom chytil syna okolo pliec a povedal: „Synu, veľmi si vážim tvoje úsilie, no všimni si – všetky klince sú síce preč, ale koľko dier po nich zostalo".

Ak si zhrešil, zranil ľudí okolo seba, sklamal dôveru svojho nadriadeného alebo svojich spolupracovníkov, potrebuješ to dať do poriadku. Najprv vertikálne: *„Keď vyznávame svoje hriechy, verný je a spravodlivý, aby nám odpustil naše hriechy a očistil nás od každej neprávosti"* (1J 1:9) a potom, ak je to možné, aj horizontálne: *„Teda, keby si doniesol svoj dar na oltár a tam by si sa rozpamätal, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj tam svoj dar pred oltárom a choď, najprv sa zmier so svojím bratom a potom príď a obetuj svoj dar"* (Mt 5:23, 24).

Niekto raz múdro poznamenal: „Život sú vzťahy, ostatné sú iba detaily". Nepodceňuj dôležitosť toho, akým spôsobom prechádzaš životom. Možno si myslíš, že vo vzťahu k istému človeku máš čisté srdce, no ak vieš, „že tvoj brat má niečo proti tebe", usiluj sa o zmierenie. Ak je treba, choď aj extra míľu. V živote sme totiž šťastní iba do takej miery, do akej sme šťastní vo svojich vzťahoch.

Avšak po tom, ako si urobil všetko, čo bolo v tvojich silách, potrebuješ spraviť za svojou minulosťou hrubú

čiaru. Nesmieš dovoliť, aby ti tvoje zlyhania z minulosti diktovali mieru úspechu tvojej budúcnosti. Minulosť síce nemá objektívnu silu, aby ťa zastavila, ale dokáže ťa naprogramovať negatívnym spôsobom a tak ochromiť tvoju schopnosť napredovať. Apoštol Pavol vyhlásil: *„Ale jedno robím; na to, čo je za mnou zabúdajúc a po tom, čo je predo mnou sa vystierajúc ženiem sa za cieľom k víťaznému, k odmene horného povolania Božieho v Kristovi Ježišovi*“ (Fil 3:14).

Niekto povedal, že Pavol robil iba „jednu vec“. Samozrejme, „jedno robím“ z tohto verša, je len vyjadrením urgencie a Pavlových priorít. Platilo to pre neho a platí to aj pre teba: aby si mohol vykročiť za tým, čo je pred tebou, musíš sa naučiť zabúdať na to, čo je za tebou. Jedno je isté: svoju minulosť nedokážeš zmeniť. Niekto to povedal takto: „Nesnaž sa urobiť niečo s niečím, s čím už nič nemôžeš urobiť.“ Znie to síce zložito, ale je to veľká pravda. Najlepšie na tvojej minulosti je to, že pominula. Neži v nej! Nedovoľ jej, aby obmedzovala tvoj zajtrajšok. Prešiel nejaký čas a ty si sa naučil niečo nové, vnútorne si vyrástol a dokážeš v živote viac, ako tomu bolo včera. Si pripravený dosiahnuť nové horizonty, dobyť nové vrcholy.

Keď zomrel Mojžiš, pre Izraelitov to bol veľký šok. Ak ich do zasľúbenej zeme nedokázal priviesť ani tento Boží velikán, kto potom!? Ale Boh mal svoje plány. Mojžiš ešte pred smrťou vložil ruky na mladého Jozuu

a Biblia hovorí, že odvtedy na ňom spočinul duch múdrosti (5M 34:9). Mojžišova smrť však bola pre Izrael stále priveľkou ranou. Podľa zvykov Stredného východu ho oplakávali celý mesiac: *„Izraeliti oplakávali Mojžiša na moábskych stepiach tridsať dní, kým sa neskončili dni plaču a smútku za ním“* (5M 34:8, SEP). Dlhých tridsať dní táborili na Moábskych stepiach a celý mesiac bola ich jedinou témou Mojžišova smrť. Sklamanie Božieho ľudu bolo obrovské; veď už boli tak blízko zasľúbenej zeme. Niektorí sa určite utešovali slovami: „Máme predsa nového vodcu, ktorého ustanovil samotný Mojžiš...“, ale pravdepodobne len málokto veril, že tento mladý neskúsený muž dokáže veľkého Mojžiša nahradiť. A Jozua by sa o tom s nikým nehádal. Bol rovnakého názoru.

Keď sa napokon dni smútku skončili, Boh k Jozuovi znova prehovoril. Jeho prvé slová boli šokujúce: *„Mojžiš, môj služobník zomrel...“* (Joz 1:2a). „Prosím? Bože, ďakujem ti za informáciu. Celý mesiac nerobíme nič iné, iba si pripomíname Mojžišovu smrť!“ Napriek tomu, to prvé, čo Boh povedal Jozuovi, bolo: „Mojžiš je mŕtvy!“ Vieš prečo? Lebo Jozua žil stále v minulosti: „Oj, keby len Mojžiš mohol byť stále s nami. Prečo sa to muselo stať?“ Boh potreboval Jozuom poriadne zatriasť: „Haló, Jozua, nemôžeš ostať v minulosti! Dni smútku sa skončili! Prestaň nostalgicky spomínať na staré dobré časy. Je najvyšší čas vykročiť!“ Povedal mu:

„...preto teraz vstaň a prejdi cez tento Jordán, ty i všetok tento ľud, do zeme, ktorú im ja dám, synom Izraelovým“ (Joz 1:2b). Boh mal pre svoj ľud nové „teraz“, zasľúbenú zem, o ktorej snívali celé generácie. Bola im na dosah tak, ako ešte nikdy predtým. Ale „nové teraz“ nikdy nedosiahneme, ak ostaneme „v starom včera“. Je až neuveriteľné, ako nás naša minulosť dokáže držať vo svojich neviditeľných pazúroch a brániť nám vojsť do novej budúcnosti.

VEDCI DOKONCA POTVRDZUJÚ, ŽE SLZY SMÚTKU ČI ĽÚTOSTI MAJÚ INÉ CHEMICKÉ ZLOŽENIE NEŽ SLZY, KTORÉ RONÍME PRI KRÁJANÍ CIBULE.

Prestaň plakať nad svojím Mojžišom! Možno ťa opustil obchodný partner, alebo ti stroskotalo manželstvo. Možno si skúsil vykročiť za svojím snom, ale všetko nevyšlo podľa tvojich predstáv. Nezaparkuj však na Moábskych stepiach na ďalšie roky! Plač a smútok sú v poriadku. Niektoré rany naozaj bolia. Nesnaž sa to zakrývať, alebo ignorovať. Nech tvoje slzy vyplavia pálčivé otázky, výčitky a sklamania, na ktoré nenachádzaš racionálnu odpoveď. Slzy majú uzdravujúci účinok. Človek je z celého stvorenstva jedinou živou bytosťou, ktorá dokáže plakať. Vedci dokonca potvrdzujú, že slzy smútku či ľútosti majú iné chemické zloženie než slzy,

ktoré roníme pri krájaní cibule. Nech však bola tvoja situácia akokoľvek bolestivá, vždy nadíde chvíľa, kedy sa dni smútku musia skončiť. Nestačí, že minulosť zomrela, je najvyšší čas, aby si to uznal. Pred tebou je zasľúbená zem a budúcnosť, ktorá stojí za to, aby si sa znova narovnal a vykročil jej v ústrety!

Na vnútornom obale jednej z mojich prvých Biblií mám napísané: „Možno ešte nie som taký, aký by som mal byť, ale vďaka Bohu, že už nie som taký, aký som býval." V živote ti už určite niečo nevyšlo. Vitaj v realite! Nezúfaj však, lebo vždy je tu druhá, tretia, desiata, tisíca šanca. Alexander Graham Bell, vynálezca telefónu, povedal: *„Keď sa zatvoria jedny dvere, druhé sa zase otvoria; my však často pozeráme príliš dlho a smutne na tie zatvorené, preto nevidíme tie, ktoré sa pre nás otvárajú."*

Jozefov pestrofarebný plášť

Keď bratia zradili starozákonného Jozefa a predali ho do otroctva, Jozef musel zápasiť s odmietnutím. Mal len 17 rokov a celý život pred sebou. Dokonca sa mu raz sníval sen, o ktorom bol presvedčený, že je od Boha, v ktorom uvidel, že ho čaká veľká budúcnosť. Narodil sa Rácheli, ktorú jeho otec Jakob miloval nadovšetko a Jozef bol dlho najmladším medzi bratmi. Rýchlo sa stal otcovým miláčikom. Z výchovného hľadiska to Jakob neurobil najlepšie, ale svoju náklonnosť k Jozefovi

nedokázal skryť. Možno v jeho očiach videl svoju milovanú Ráchel, ktorá pri druhom pôrode zomrela.

Otec urobil Jozefovi pestrofarebný plášť z vyberanej látky. Posielal ho dohliadať na ostatných bratov, pretože bol jediný, na koho sa mohol naozaj spoľahnúť (1M 37:2b). V rodine sa takéto veci neprehliadajú. Bratia využili každú príležitosť, aby si Jozefa doberali, alebo ho zosmiešnili. Snažili sa znova získať stratenú otcovu priazeň, ale neuvedomovali si, že čím viac sa o to snažia a v Jakobových očiach Jozefa očierňujú, tým viac sa svojmu otcovi vzďaľujú. Aj keď bol Rúben prvorodený, a podľa tradície sa mal po otcovej smrti stať kmeňovým vodcom, Jakob videl budúcnosť svojho rodu v Jozefovi. Na sklonku svojho života pri ňom prežíval skutočné otcovstvo. Odovzdával mu všetko, čo sa naučil za svoj bohatý a plodný život. Nielenže ho učil o poľnohospodárstve, pastierstve a rodových zvykoch, ale učil ho poznať Boha. Bratia to s nevôľou sledovali, až to nakoniec viac nedokázali zniesť.

„A Izrael (Jakob) miloval Jozefa nad všetkých svojich synov, pretože mu bol synom staroby a spravil mu sukňu pestrých farieb. A keď videli jeho bratia, že ho otec miluje nad všetkých jeho bratov, nenávideli ho a nemohli s ním hovoriť pokojne“ (1M 37:3, 4).

Nevedeli presne, čo urobia, ale rozhodli sa: „Jozefa sa musíme zbaviť hneď, ako sa naskytne vhodná príležitosť.“

Jedného dňa ho otec znova poslal dohliadnuť na svojich bratov na pastviská do Dotánu. Slnko pražilo a pastieri boli poriadne unavení. Jeho bratia strávili mimo domova už niekoľko dní. Už z diaľky uvideli žiariaci pestrofarebný plášť a vysmiateho Jozefa, vzkypela v nich žlč. Keď k nim prišiel, zúrivo z neho strhli plášť a hodili ho do opustenej hlbokej studne.

Nikdy sa nestaň človekom, ktorý závidí druhým. Boh má v nebi toľko požehnania, že ak vidíš, že sa darí niekomu inému, nemusíš sa báť, že ukradol z tvojej zásoby požehnania. Odborníci tvrdia, že na Zemi je toľko finančného zaopatrenia, že keby sa rozložilo rovnomernejšie, každý obyvateľ našej planéty by bol milionárom. Problémom nie je nedostatok, ale sebectvo. Sodoma je príkladom hriešneho mesta, ktoré Boh zničil ohňom a sírou. Možno to bolo mocné zemetrasenie, výbuch sopky alebo tajfún obrovskej ničivej sily. Sodoma bola známa svojím neviazaným životom a sexuálnou zvrátenosťou a ešte aj dnes je synonymom hriechu. Ale koreňom ich bezbožnosti bol napodiv egoizmus: *„Hľa, toto bola neprávosť Sodomy, tvojej sestry: pýcha, pochádzajúca zo sýtosti chleba a mala hojnosť pokoja i so svojimi dcérami a ruky biedneho a chudobného neposilňovala“* (Ez 16:49). Jozefovi bratia nemohli zniesť, že sa Jozefovi darilo. Pestrofarebný plášť reprezentoval Božie i otcovské požehnanie. Mysleli si, že keď ho z neho strhnú, uľaví sa im a ich „rojko“ dostane to, čo mu patrí. No nestalo sa tak.

Keď im hlavy vychladli a Jozefovo volanie s ozvenou doliehalo do ich uší, boli bezradní. Nedalo sa to však zvrátiť, vedeli, že Jozef by všetko vyžaloval otcovi. Prešla noc. Jozef v jame prežíval muky, ale stále nemohol uveriť, žeby ho tam nechali. Boh mu dal predsa tie sny...

Ráno uvidel lano. Rozveselil sa a kričal: „Vedel som to, bratia, konečne. Už mi poriadne škvŕka v žalúdku." Keď ale vyšiel na svetlo, schmatli ho drsné ruky a zviazali povrazmi. Keď si jeho oči konečne zvykli na páľavu ranného slnka, uvidel bezcitné úškľabky egyptských obchodníkov s otrokmi.

BOH MÁ V NEBI TOĽKO POŽEHNANIA, ŽE AK VIDÍŠ,
ŽE SA DARÍ NIEKOMU INÉMU, NEMUSÍŠ SA BÁŤ,
ŽE UKRADOL Z TVOJEJ ZÁSOBY POŽEHNANIA.

Zahorkneš?

Jozef sa dostal do otroctva. Prežil tam trinásť rokov ťažkých prác, fyzického týrania, falošného obviňovania, ponižovania a hlavne duševných útrap. Koľkokrát si v hlave prehrával ten film, ako ho bratia zradili? Koľkokrát premýšľal o tom, prečo sa to muselo stať? Koľkokrát musel trpko volať k Bohu a klásť mu otázky, na ktoré nedostával žiadne odpovede? *„Zovreli jeho nohy putami; jeho duša sa dostala do železa"* (Ž 105:18).

Nevieme presne, ako tým všetkým Jozef prešiel, ale vieme, že napriek vnútornému zápasu svoj sen nestratil. Nezahorkol voči Bohu, ani voči svojim bratom. Vieš, podľa čoho tak usudzujem? Jeho sen sa totiž neskôr začal napĺňať a na celú zem prišiel obrovský hlad. Na základe Božieho vedenia počas rokov hojnosti nazhromaždil do sýpok obilie a keď nastalo sedemročné obdobie sucha, ľudia z okolitých národov si ho k nemu chodili nakupovať.

Jedného dňa pred ním kľačali jeho bratia. Musel to byť preňho šok! Od toho nešťastného dňa v Dótane, kedy ho za pár strieborných predali do otroctva, už prešlo mnoho rokov a bratia Jozefa nespoznali. Aj tak predpokladali, že je dávno mŕtvy a ak by náhodou žil, tak by určite nebol jedným z najmocnejších mužov sveta. Ale Jozef svojich bratov spoznal. Svet sa musel na pár sekúnd zastaviť. Čo všetko mu prebehlo mysľou? Pozri sa na biblický zápis: *„Teda, Jozef poznal svojich bratov, ale oni jeho nepoznali. Vtedy sa rozpamätal Jozef na sny, ktoré sa mu snívali o nich“* (1M 42:8,9a). Jozef si pri pohľade na nich nespomenul na bolesť, ani na zradu, ale na Boží sen. Samozrejme, že ním lomcovali emócie! Síce s nimi hovoril tvrdo, ale to bolo len na oko, lebo podchvíľou sa od nich odvrátil, aby si mohol poplakať (v. 24). Svojich bratov predsa miloval!

Vieš, podľa čoho poznáš, že máš čisté srdce? Keď uvidíš ľudí, ktorí ťa sklamali, napriek tomu, že to s tebou

stále hýbe, nezačne v tebe bublať horkosť. Tvoja bolesť bola dávno vyliečená a jediné, na čo si v tej chvíli dokážeš spomenúť, sú Božie sny. Tie sú predsa večné a žiadny človek ich nedokáže zmariť.

Jozef ich však neprepustil len tak, ale niekoľkokrát ich vyskúšal. Chcel sa presvedčiť, či sa zmenili a či im môže začať opäť dôverovať. Ak ti niekto ublížil, viackrát nedodržal slovo, alebo sa od teba odvrátil práve vtedy, keď si ho najviac potreboval, nie je to ľahké. Nevediem ťa k tomu, aby si mu hneď na druhý deň začal slepo dôverovať akoby sa nič nestalo. Vediem ťa k tomu, aby si mu odpustil. Odpustenie je jednostranná záležitosť. Odpúšťaš preto, lebo je to správne. Nemusíš sa na to cítiť. Je to rozhodnutie, ktoré robíš preto, lebo Boh odpúšťa každý deň tebe a zároveň vieš, že horkosť zastaví naplnenie tvojho sna. Odpúšťaš im v podstate kvôli sebe.

Jozef bratov najprv na tri dni uväznil a potom im prikázal, aby sa vrátili po najmladšieho Benjamina a priviedli ho k nemu. Dovtedy mal jeden z nich zostať v egyptskom väzení ako rukojemník. Bolo by určite zaujímavé vypočuť si ich horúce rozhovory a pozorovať, ako sa pod vplyvom okolností prejavujú ich osobnosti. Nakoniec vybrali Simeona. Keď sa po nejakom čase vrátili aj so svojím najmladším bratom, Jozef nastražil ďalšiu pascu. Sluhovia dali do Benjaminovho vreca s obilím aj vzácnu čašu, Jozef ich na základe toho

obvinil z krádeže a chcel Benjamina uvrhnúť do väzenia. Bratia sa ocitli v podobnej situácii ako kedysi, ale tentoraz už nemohli zopakovať starú chybu. Celé roky tajili pravú príčinu Jozefovho zmiznutia a museli žiť pod obrovskými výčitkami svedomia. Boli pripravení urobiť čokoľvek, aby sa to už viackrát nemohlo zopakovať. Za všetkých prehovoril Júda a bolo jasné, že všetci bratia sú ochotní zostať vo väzení namiesto Benjamina. Vtedy to už Jozef nevydržal a dal sa bratom poznať. To ale bolo zvítanie!

Ľudia sa môžu meniť a my to musíme byť pripravení akceptovať. Apoštol Pavol bol v spoločnom tíme s Barnabášom a zamestnali ďalšieho kazateľa Jána Marka. Absolvovali spolu niekoľko misijných ciest a zdalo sa, že všetko fungovalo dokonale. Odrazu si však Marek zmyslel, že pôjde do Pamfýlie, či už za obchodom, alebo navštíviť starých priateľov; a Pavla s Barnabášom opustil. Pavol bol z toho poriadne roztrpčený. Keď sa pripravovali na ďalší výjazd, Barnabáš chcel Jána Marka do tímu znova prijať, ale Pavol bol jednoznačne proti. Povstala z toho taká hádka, že sa nakoniec rozišli a každý išiel svojou cestou (Sk 15:39). Nepoznáme dosť detailov tohto príbehu na to, aby sme dokázali objektívne posúdiť, kto konal správne - Pavol alebo Barnabáš. Marek bol mladý a neskúsený a pravdepodobne mal vady charakteru, ktoré neprispievali tímovej práci. Je tiež celkom možné, že apoštol Pavol konal príliš unáhlene. Prešlo

niekoľko rokov a nevieme, ako sa vyvíjal ich vzťah, ani čo sa dialo s Jánom Markom. Až z druhého listu, ktorý Pavol písal Timoteovi, sa dozvedáme: *„Lukáš je samotný so mnou. Marka pojmi a doveď so sebou, lebo mi je veľmi užitočný k službe“* (2Tim 4:11).

Pavol zmenil názor. Môžeme sa oprávnene domnievať, že Boh pracoval na zmene Markovho charakteru a Pavol to bol ochotný uznať. Je pravdepodobné, že aj apoštol prešiel procesom premeny a v staršom veku sa stal trpezlivejším mužom. Ovocie tejto premeny bolo nádherné. Pavol prosil Timotea, aby so sebou priviedol aj Jána Marka, toho, ktorý ho kedysi opustil, lebo mu bude *„veľmi užitočný v službe“*. Nekategorizuj ľudí prirýchlo; Boh na nich pracuje a jedného dňa ti ešte môžu byť veľmi užitoční!

NEKATEGORIZUJ ĽUDÍ PRIRÝCHLO; BOH NA NICH PRACUJE A JEDNÉHO DŇA TI EŠTE MÔŽU BYŤ VEĽMI UŽITOČNÍ!

Majster snov

Je dôležité, aby si pri všetkom, čo sa okolo teba deje, nezabudol na svoj sen. Ľudia, ktorí majú sen, sú ľuďmi budúcnosti. Bratia ešte v Kanaáne posmešne nazývali Jozefa „majstrom snov“ (1M 37:19). Ale to, čo oni považovali sa rojčenie či dokonca bláznovstvo, Boh

považoval za ohromnú výhodu. Ak máš od Boha sen, nikto ťa nemôže zastaviť. Ani negatívne okolnosti, ani neprajní bratia, ani nepriazeň osudu.

Predtým, ako Walt Disney konečne rozbehol svoj slávny Disneyland, trikrát zbankrotoval. Vždy sa znova pozviechal a nenechal sa zastaviť svojou minulosťou. Jediný, kto môže spomaliť alebo dokonca úplne zastaviť tvoju víziu, si ty sám. Inak si „nesmrteľný".

Ilustruje to jeden úsmevný príbeh o pilotovi. Pracoval síce v kresťanskej misijnej organizácii, ale nežil s Bohom naplno. Raz mal malým lietadlom dopraviť misionára na jeho nové pôsobisko. Motory však odrazu začali „kašľať" a lietadlo začalo povážlivo klesať. Pilot si uvedomil, že momentálne vôbec nie je pripravený postaviť sa pred Boha. Keďže poznal pravdu o nesmrteľnosti vízie, obrátil sa k misionárovi a rýchlo sa ho opýtal: „Máte ešte nejakú nenaplnenú víziu?" Misionár odpovedal kladne. Pilot si zhlboka vydýchol a upokojil sa, lenže lietadlo stále nekontrolovateľne klesalo k zemi. Pilot sa znova otočil k misionárovi a opýtal sa: „A aká je tá vízia?" „Boh mi ukázal, že poletím lietadlom, ktoré sa zrúti a budem jediný, kto prežije…"

Jozef to zvládol. Nezahorkol. Ostal verný svojmu Bohu, aj keď sa zdalo, že z jeho situácie už niet východiska. Cez sériu nadprirodzených udalostí ho Boh za jeden deň vytiahol z doživotného väzenia až na kráľovský stolec. Stal sa druhým po faraónovi, niečo ako

dnešný minister hospodárstva alebo predseda vlády. Aby sme porozumeli tomuto zázraku, pripomeňme si, že Egypt bol v tom čase na vrchole slávy, bol nesmierne vyspelou civilizáciou po stránke ekonomickej, kultúrnej či vojenskej. Jozef pochádzal z Kananejcov, ktorí boli pastiermi. Egypťania nimi tak pohŕdali, že sa s nimi nesmeli ani stýkať (1M 46:34). Možno to nebude najlepšie prirovnanie, ale skús si predstaviť, žeby sa premiérom Slovenska stal Róm a stal by sa tým najúspešnejším a najobľúbenejším predsedom vlády v našej novodobej histórii (to by bolo zaujímavé).

Jozef konečne stál v realite svojho sna. Vysmievali sa mu, že je „majstrom snov“, no práve to ho dostalo do pozície, ktorú preňho Boh pripravil. Mal veľa „objektívnych“ príležitostí na to, aby zahorkol, no ani jednu z nich nevyužil. Jozef sa rozhodol, že nedovolí svojej minulosti, aby mu diktovala jeho budúcnosť. Počúvaj dobre túto životnú pravdu: nedokážeš vždy ovplyvniť to, čo sa ti stane, ale vždy dokážeš ovplyvniť to, čo s tým urobíš. Bez ohľadu na krutosť osudu alebo hĺbku zrady, tvoja reakcia je vždy v tvojich rukách. Boh dokonca niekedy používa neférové životné situácie na to, aby dosiahol svoje zámery. Anglický jazyk má na to krásnu slovnú hračku: v životných skúškach sa môžeš stať „better“ alebo „bitter“, teda „lepším“ alebo „zahorknutým“. Voľba je na tebe.

NEDOKÁŽEŠ VŽDY OVPLYVNIŤ TO, ČO SA TI STANE,
ALE VŽDY DOKÁŽEŠ OVPLYVNIŤ TO, ČO S TÝM UROBÍŠ.

Jozef sa dal nakoniec svojim bratom spoznať a myslím si, že ich úžas sa musel miešať s obavami. Pravdepodobne očakávali spravodlivú odplatu; Jozef im však odpovedal:

„Nebojte sa, lebo veď či som ja na mieste Boha? Vy ste zamýšľali proti mne zlé, ale Boh to zamýšľal obrátiť na dobré, aby učinil tak, ako je to dnes, aby zachoval mnohý ľud pri živote. A tak teraz nebojte sa. Ja vás budem zaopatrovať potravou i vaše drobné deti. A tešil ich a hovoril k ich srdcu“ (1M 50:19-21).

Jozef vedel, že Boh je spravodlivý a dokáže obrátiť aj zlé okolnosti v náš prospech. Nemusí to znamenať, že je ich autorom, akurát každú situáciu dokáže využiť a naučiť nás novú lekciu. Mnohí dovolili svojim zraneniam alebo sklamaniam, aby zmenili kurz ich života. Nemeň kurz len preto, že začal fúkať silnejší vietor. Drž svoj smer! Možno urobíš niekoľko čiastočných úprav alebo odbočiek, aby si sa vyhol nástrahám búrky, ale stále máš namierené do cieľovej stanice.

Abraham Lincoln, jeden z najväčších amerických prezidentov, sa stal prezidentom až po dvadsaťšesťročnom bezvýslednom úsilí presadiť sa vo verejnom

živote. Mal za sebou niekoľko neúspešných kandidatúr na post senátora, finančný bankrot v podnikaní, smrť manželky, dokonca psychické zrútenie sa. Ale nevzdal sa. Raz sa ho jeden novinár opýtal: „Pán Lincoln, nie ste už unavený z tých všetkých prehier?“ Lincolnova odpoveď prezrádza silu jeho vízie a odhodlanosť, s akou ju bol rozhodnutý naplniť: „Aké prehry? Akurát som ešte nedosiahol želaný výsledok.“ Odmietol sa vzdať. Odmietol rezignovať na svoj sen len preto, že zažil pár neúspechov a našlo sa niekoľko neprajníkov. Dokonca sa naučil vidieť svoje zlyhania ako stupienky, ktoré ho približujú k cieľu.

Negatívne životné skúsenosti sú súčasťou cesty každého z nás, len im nesmieme dovoliť, aby nám pokrivili obraz o Bohu. Ľudia často pripisujú Bohu zodpovednosť za všetko, čo sa deje pod slnkom. Akoby zabúdali na to, že je tu ľudská zloba a zvrátenosť, ktoré sú následkom hriechu, ako aj odveký nepriateľ Boha a človeka – diabol. Ježiš o ňom povedal, že *„neprišiel na nič iné, len aby kradol, hubil a zabíjal“* (Jn 10:10a). Kdekoľvek nájdeš zabíjanie, hubenie či ničenie, môžem ťa uistiť, že je za tým diabol.

Keď 11. septembra 2001 teroristi narazili lietadlami do dvojičiek v New Yorku, bol to šok pre celú modernú civilizáciu. Zomrelo tritisíc nevinných ľudí a svet sa ocitol pred novou hrozbou terorizmu. Po tejto katastrofe kresťanské kostoly v Amerike niekoľko

mesiacov praskali vo švíkoch. Ľudia odrazu stratili svoje istoty a hľadali odpovede. Stávalo sa dokonca, že ľudia kazateľov prerušovali aj uprostred kázní, pretože vo vzduchu visela jediná otázka: „Kto spôsobil pád dvojičiek? Bol to Boh, ktorý nás potrestal za naše hriechy?“ Niektorí kazatelia sa neodvážili dať jednoznačnú odpoveď, iní povedali, že to bol Boh. To je však lož! Boh je dobrý a od neho prichádzajú *„len dobré a dokonalé dary“* (Jk 1:17). Dokonca vo verši pred ním nás Jakob varuje, aby sme sa nenechali pomýliť, aby sme ohľadne tejto duchovnej pravdy nezablúdili: *„Nemýľte sa, milovaní bratia“* (Jk 1:16).

Iste, ak ľudia začnú dobrovoľne hrešiť, sami sa tým dostávajú spod Božej ochrany. Keď v tom budú tvrdošijne pokračovať, ovocím môže byť zlyhanie, nedostatok či dokonca zlorečenstvo. Ale Boh toho nikdy nie je autorom! Koniec koncov, Boží charakter neodvádzame od svojich životných skúseností, ale z pravdy, ktorá je zjavená v Božom slove. Ako povedal Smith Wigglesworth: *„Nemôžem poznávať Boha podľa toho, čo sa mi v živote deje, ale podľa toho, čo o ňom hovorí jeho slovo.“*

Videl som niekoľko fotografií, na ktorých dym, ktorý bol okolo dvojičiek, vytváral znetvorenú tvár zlého ducha. Bolo to skutočne veľmi presvedčivé. Uznávam, že to mohla byť fikcia alebo dokonca fotomontáž, ale aspoň symbolicky to ukazuje, že za tým ničením a hubením je naozaj nepriateľ našich duší, a nie milujúci Otec.